

В открытом проспективном двухлетнем исследовании Н. Г. Мокрышевой, 43 женщины в течение 24 месяцев получали алендронат (фосамакс) 70 мг еженедельно (группа 1), 44 женщины проходили обследование до и в течение 24 месяцев после ПТЭ (группа 2). По результатам проведенного исследования подтверждено достижение ремиссии ПГПТ у всех пациентов после хирургического лечения (группы 2), что привело к значительному улучшению самочувствия, восстановлению имеющихся костных потерь к концу второго года после операции до степени остеопении в 47 % (16/35) случаев. У них наблюдалась достоверная положительная динамика МПК во всех отделах скелета. В отделе позвоночника L2-4, наиболее уязвимом в постменопаузе, положительная динамика МПК к концу первого года после ПТЭ наблюдалась в 88 % (34/39) случаев, с последующим приростом у остальных пациентов. В отличие от хирургического лечения, прием алендроната не приводит к ремиссии гиперпаратиреоза, но за 1 год терапии было достигнуто достоверное снижение уровня кальциемии и кальциурии, сохраненные и к концу второго года лечения без ответного повышения ПТГ. Терапия алендронатом, уже через год также приводила к достоверному приросту МПК в общем по группе в L2-4 $+3 \pm 4,9$ %, с сохранением в течение следующего года лечения [1].

Вывод

Исходя из проведенного анализа литературных данных, решение о выборе метода лечения у пациентов с ПГПТ является мультифакторным и требующим индивидуального подхода к каждому пациенту проведение. Для более подробного изучения естественного течения заболевания и преимуществ обоих видов лечения необходимо проведение дополнительных исследований в данной области.

ЛИТЕРАТУРА

1. Мокрышева, Н. Г. Первичный гиперпаратиреоз (эпидемиология, клиника, современные принципы диагностики и лечения): автореф. дис. ... д-ра мед. наук. ФГУ Эндокринологический научный центр Минздравсоцразвития РФ / Н. Г. Мокрышева. — М., 2011. — 44 с.
2. Баранова, И. А. Распространенность первичного гиперпаратиреоза / И. А. Баранова, Т. А. Зыкова // Бюллетень СГМУ. — 2013. — № 2. — С. 12–14.
3. Diagnosis of Asymptomatic Primary Hyperparathyroidism: Proceedings of the Fourth International Workshop / R. Eastell [et al.] // J. Clin. Endocrinol. Metab. — 2014. — Vol. 99(10). — P. 3570–3577.
4. A 10-year prospective study of primary hyperparathyroidism with or without parathyroid surgery / S. J. Silverberg [et al.] // N. Engl. J. Med. — 1999. — Vol. 341. — P. 1249–1255.
5. Lack of biochemical progression or continuation of accelerated bone loss in mild asymptomatic primary hyperparathyroidism: evidence for biphasic disease course / D. S. Rao [et al.] // J. Clin. Endocrinol. Metab. — 1988. — Vol. 67. — P. 1294–1298.

УДК 811.161.3'38'373:398.92:398.8

СТЫЛІСТЫЧНАЕ ВЫКАРЫСТАННЕ ФРАЗЕАЛАГІЗМАЎ У КАНТЭКСЦЕ ПЕСЕННАЙ ЛІРЫКІ

Бароўская І. А.

Установа адукацыі

«Гомельскі дзяржаўны медыцынскі ўніверсітэт»

г. Гомель, Рэспубліка Беларусь

Уводзіны

Песенна-паэтычная творчасць беларускіх аўтараў характарызуецца стварэннем і яркім развіццём мастацкіх вобразаў пры дапамозе разнастайных выразных моўных сродкаў. Адным з такіх сродкаў з'яўляецца фразеалагізм, які адлюстроўвае спосаб жыцця і характар народа, яго гісторыю, духоўнае жыццё, нацыянальныя звычаі, тэмперамент, этнічны быт і г. д. Наша мова багатая на фразеалагізмы, што даказваюць нам і звычайныя моўныя адносіны, і творы мастацкай літаратуры. Так, вершы Купалы, Коласа, Багдановіча, Ставера, Русака, Гілевіча і інш., якія сталі песеннымі творамі, насычаны гэтымі моўнымі адзінкамі, што выяўляе глыбіню паэтычнага майстэрства пры стварэнні пэўных сітуацый або апісанні з'яў і дзеянняў.

Мэта

Вызначыць фразеалагічныя адзінкі ў кантэксце песенна-паэтычных тэкстаў і даследаваць іх стылістычнае выкарыстанне ў радку. Пры гэтым намі былі выкарыстаны пошукавы, аналітычны, апісальны *метады*.

Правільна і да месца ўжыты фразеалагізм надае мове непаўторную своеасабліваць, адметную выразнасць, трапнасць, вобразнасць. Фразеалагізмы разглядаюцца як знакі другаснай намінацыі, якія валодаюць вобразна-экспрэсіўным, абагульняючым, характарызуючым значэннем. Пры дапамозе фразеалагізмаў гаворачы перадае свае адносіны, эмоцыі да прадмета намінацыі. Эмацыянальнасць і ацэнка неразрыўна звязаны.

Аўтары звяртаюцца да фразеалагічнага багацця роднай мовы як невычарпальнай крыніцы моўнай экспрэсіі з пэўнымі стылістычнымі мэтамі, адной з якіх з’яўляецца абуджэнне пэўных эмоцый, што адпавядае аўтарскай задуме ўзмацніць экспрэсіўную афарбоўку мовы. Так, фразеалагізм *трубою віцца* выражае пажаданне аўтара багатага ўраджаю, што заснавана на вобразнасці, якая характарызуе пэўны спосаб дзеяння ('вельмі добра расці (пра расліны)'): *Каб жыта ў полі трубою вілося* (А. Русак. Бывайце здаровы). Падобнае назіраецца і ў наступным прыкладзе: *І Тася з хлопцаў лоўка Вяроўкі можа віць* (У. Карызна. Вясковая красуня), дзе фразеалагізм *віць вяроўкі* выражае значэнне 'праяўляць уладу над кім-небудзь, падпарадкоўваць каго-небудзь сваёй волі'.

У беларускай песеннай лірыцы ў выніку яскравых вобразных асацыяцый даволі шырока сустракаюцца фразеалагізмы, заснаваныя на гіпербалічных уяўленнях. Б. В. Тамашэўскі лічыў гіпербалу блізкай да "ідэалізаванага эпітэта... Яна ўзмацняе якасць, выводзіць за межы сапраўднага" [3, с. 236]. У даследуемым матэрыяле гіпербалізацыя сустракаецца шырока ў творах грамадзянскага гучання: *А поле — вокам не абняць, І гэта ўсё мой край* (А. Русак. Мой край) 'вельмі далёка, як толькі можна ўбачыць'; *Табе, Беларусь, расцвітаць у вяках!* (А. Русак. Прывітальная) — 'назаўсёды'; *Беларусь-Радзіма, вольная старонка, Вольным тваім далям краю не відаць* (А. Русак. Беларусь-Радзіма) — 'пра тое, чаго вельмі многа, што цягнецца без канца'; *Пианіца — краю не відаць — Ля сцэжкі густа сцэлецца* (А. Ставер. А мне ў шчасце верыцца).

Вядомы даследчык беларускай фразеалогіі І. Я. Лепешаў выдзеліў два кампаненты стылістычных значэнняў фразеалагізмаў: "1) экспрэсіўна-ацэначную афарбоўку, якая надае фразеалагізму ацэначнае і іншыя адценні; 2) функцыянальна-стылявую афарбоўку, якая паказвае на прыналежнасць фразеалагізма да пэўнага стылю" [1, с. 15]. Пры гэтым, у другім кампаненце ён адзначае 3 састаўныя часткі: ацэначнасць, эмацыянальнасць і экспрэсіўнасць. І сапраўды, многія фразеалагізмы надаюць станоўчую або адмоўную ацэнку асобе, прадметам, з’явам: *Здароў будзь, зямляча!* (М. Багдановіч. Вакол мяне кветкі); *Бывайце здаровы, Жывіце багата!* (А. Русак. Бывайце здаровы) — 'развітальнае пажаданне заставацца здаровым' (адабрэнне); *Запнеш па душы, Дасі ўцехі гасцям — Поўны гуслі насыплю дукатаў* (Я. Купала. Курган) — 'па густу, падабаецца' (адабрэнне); *Мы б’ем, Вясна, табе чалом* (П. Броўка. Вясной птушыны звонкі лёт) — 'пачціва кланяцца каму-небудзь, вітаць каго-небудзь'; *Ты сама ўсё на славу Робіш вельмі спрытна і рухава* (А. Русак. Сярожка) — 'вельмі добра'.

Выкарыстанне ў адным песенным творы адразу некалькіх фразеалагічных адзінак скіравана, напрыклад, іншы раз на стварэнне камічнага, як гэта назіраецца ў творы Коласа "Ганульцы": *Драў горла у лозах За рэчкаю драч*, дзе прастамоўны фразеалагізм са значэннем 'вельмі моцна гаварыць, крычаць, спяваць' мае неадабральную экспрэсіўную афарбоўку. *Язык мне адняўся, — Я сліну глытаў*, фразеалагізм са значэннем 'нехта раптоўна змоўк, не можа нічога сказаць' надае іранічную афарбоўку, а таксама — *Люблю, — ты сказала, — Аж сэрца мне схне*, дзе тая ж іранічная афарбоўка прысутнічае ў фразеалагізме *сэрца схне* ('зазнаваць радасць'). Увогуле, ужыванне Якубам Коласам у сваіх творах фразеалагічных адзінак рознай стылёвай прыналежнасці, створаных у розныя адрэзкі часу (пісьменнік ужывае разам з фразеалагізмамі сучаснай беларускай мовы, адзінкі, характэрныя для мовы XIX і пачатку XX стагоддзяў), дазваляе ўявіць поўную карціну ўжывання фразеалагічных адзінак у мове. Абапіраючыся на дасягненні беларускай літаратуры мінулых дзесяцігоддзяў, Якуб Колас значна пашырыў межы беларускай фразеалогіі, развіў і абагаціў стылістычныя функцыі фразеалагізмаў.

Пэўныя фразеалагізмы могуць характарызавацца "незвычайнасцю ў лагічных ці сэнсавых адносінах, у адносінах счাপлення слоў-кампанентаў" [4, с. 209]. Так, у вершаваным творы Купалы "Вечарынка" сустракаем наступнае: *Захапіўшы ў першай пары Янка Маньку, Юрка Раю, Даюць дыхту, Даюць жару («Ах! ух! Давай жару, Давай болі, давай пару!») — Крычыць Гапон дыі*

гуляець, Пад скрыпачку падпяваець. Сустракаем мы, напрыклад, у Дуніна-Марцінкевіча (“Тапон”). Дыхт — ‘гонты’, даць гонтаў (гонты), як бачым, размоўны фразеалагізм не мае сувязі паміж *даць* і *дыхту*, ён страціў матывіроўку свайго вобразнага значэння. Даследчык фразеалагічных адзінак у мове Купалы Ляшчынская В. А. слухна заўважае, што паэт “ужывае ФА, улічваючы іх экспрэсіўна-стылістычныя функцыі, выкарыстоўваючы розныя спосабы і прыёмы іх увядзення ў кантэкст твораў, і яны, падпарадкаваныя аўтарскай мэце, выконваюць шматлікія і разнастайныя стылістычныя функцыі ў мове яго твораў” [2, с. 81].

Часам дасягненне экспрэсіўнага эфекту адбываецца за кошт перабудовы фразеалагічных кампанентаў, што, безумоўна, робіць радок незвычайным, а вобраз узмоцненым і яскравым: *За свабоду сваю Усёй душой настаю; У агонь у вадугу Я за ёю пайду* (Я. Купала. *За свабоду сваю*). *У агонь у вадугу* — трансфармаваны фразеалагізм *прайсці агонь, вадугу і медныя трубы* са значэннем ‘шмат зведаць у жыцці, з поспехам пераадолець цяжкасці’. Фразеалагізм перадае антанімічныя адносіны і выражае значэнне ‘усюды’. *На яго, бы тая матка, сонца кідае свой зрок* (Я. Колас. *Уцякай, Мароз-дзядуля*). У радку назіраецца аўтарская замена кампанента: *кінуць вокам* — ‘зірнуць, глянуць’. *Дрэмле памятка дзён, што ў нябыт уцяклі, Узірванелы курган векавечны* (Я. Купала. *Курган*). Цікавая замена кампанента *адысці* (*адышлі ў нябыт*) на *ўцяклі*, што перадае паскораны, хуткаплынны бег часу. *Гора ў бездань нябыту сплыло, Доляй цешацца дзеці* (Н. Гілевіч. *Думы маці*): *адысці ў нябыт* — ‘знікнуць назаўсёды’. Фразеалагічнае значэнне ўзмацняецца аўтарам праз лексему *бездань* (*бездань нябыту*), што перадае эмацыянальныя адносіны паэта да асноўнай ідэі верша: *дум маці, той жанчыны, што заўсёды жадае, каб усё гора свету знікла назаўжды*.

Вывады

Такім чынам, песенна-паэтычныя творы ўключаюць у сабе фразеалагічныя адзінкі як у нязменным выглядзе, так і за кошт перабудовы кампанентаў, што садзейнічае пашырэнню шматлікіх стылістычных функцый і стварэнню яскравага, незабыўнага вобраза.

ЛІТАРАТУРА

1. *Лепешаў, І. Я.* Праблемы фразеалагічнай стылістыкі і фразеалагічнай нормы / І. Я. Лепешаў. — Мінск: Навука і тэхніка, 1984. — 264 с.
2. *Ляшчынская, В. А.* Фразеалагічныя адзінкі ў мове Янкі Купалы / В. А. Ляшчынская. — Мінск: РІВШ, 2008. — 186 с.
3. *Томашевский, Б. В.* Поэтика русской литературы: Избр. труды / Б. В. Томашевский. — М.: Наука, 1976. — 511 с.
4. *Янкоўскі, Ф.* Беларуская мова / Ф. Янкоўскі. — Мінск: Выш. шк., 1978. — 336 с.

УДК 617-089:616.33-022

ОБОСНОВАНИЕ ПОКАЗАНИЙ К ХИРУРГИЧЕСКОМУ ЛЕЧЕНИЮ ГАСТРОЭЗОФАГЕАЛЬНОЙ РЕФЛЮКСНОЙ БОЛЕЗНИ

Баулина О. А.

**Государственное бюджетное образовательное учреждение
дополнительного профессионального образования
«Пензенский институт усовершенствования врачей»
Министерства здравоохранения Российской Федерации
г. Пенза, Российская Федерация**

Введение

Лечение гастроэзофагеальной рефлюксной болезни (ГЭРБ), несмотря на очевидные успехи, продолжает оставаться сложной проблемой. Хотя современные препараты имеют определенную эффективность в терапии ГЭРБ, ни один из них не является панацеей для больных [5]. Хирургический метод — возможность устранения не только последствий, но и ключевой этиологической причины заболевания — несостоятельности барьерной функции гастроэзофагеального перехода. Однако и хирургическое лечение не лишено своих недостатков [4]. До настоящего времени остаются спорными точные показания к оперативному лечению больных с ГЭРБ [2]. При наличии у больного ГЭРБ в сочетании с большой грыжей пищеводного отверстия диафрагмы (ГПОД), вызывающей выраженную недостаточность кардии (НК), не поддающейся консервативному лечению, вопрос о целесообразности хирургического лече-